

Sygn. akt I UK 57/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Prusinowski

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania B. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Zabrze

o prawo do emerytury górniczej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 2 września 2020 r.,

skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 20 lipca 2018 r., sygn. akt III AUa 1050/18,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu w Katowicach do ponownego rozpoznania i
rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Zabrze, decyzją z 14 listopada 2017 r., odmówił ubezpieczonemu B. S. prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury górniczej. W uzasadnieniu swojej decyzji organ rentowy argumentował, że decyzją z 6 lipca 2005 r. ustalono już na rzecz ubezpieczonego prawo do

emerytury górniczej bez względu na wiek, a zatem brak jest podstaw do przyznania kolejnej emerytury górniczej.

Ubezpieczony odwołał się o tej decyzji, domagając się przeliczenia podstawy wymiaru emerytury według nowej kwoty bazowej.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. Podkreślił, że zaskarżoną decyzją odmówiono ubezpieczonemu prawa do kolejnej emerytury górniczej. Wyjaśnił, że warunkiem żadanego przez ubezpieczonego przeliczenia wysokości świadczenia jest uzyskanie prawa do „innej” emerytury.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, wyrokiem z 9 lutego 2018 r., zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej od 1 grudnia 2017 r.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że ubezpieczony nabył prawo do emerytury górniczej bez względu na wiek, na podstawie art. 50e ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Następnie kontynuował zatrudnienie przez 30 miesięcy. W dniu 27 lutego 2016 r. ukończył 55 lat. Nie był członkiem OFE. Spełnia wymagania do nabycia emerytury określonej w art. 50a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Organ rentowy w zaskarżonej decyzji odmówił ubezpieczonemu prawa do przeliczenia emerytury górniczej, natomiast w jej uzasadnieniu i w odpowiedzi na odwołanie stwierdził, że odmówił ubezpieczonemu prawa do „kolejnej” emerytury górniczej. Ubezpieczony domagał się przeliczenia emerytury z uwzględnieniem nowej kwoty bazowej, na podstawie art. 53 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Ubezpieczony nabył od 6 lipca 2005 r. prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Przepis ten stanowi, że prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom, którzy wykonywali pracę górniczą pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat. Z kolei według art. 50a ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS prawo do emerytury górniczej przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki: (-) ukończył 55 lat życia; (-) ma okres pracy górniczej, wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy

górnictwa, o której mowa w art. 50c ust.1 tej ustawy; (-) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

Organ rentowy stanął na stanowisku, że prawo do emerytury górniczej można uzyskać tylko jeden raz, a zatem osoby, które po raz pierwszy wystąpią do ZUS z wnioskiem o emeryturę górniczą, mogą uzyskać uprawnienie do tej emerytury albo na podstawie art. 50e, albo na podstawie art. 50a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jeśli spełnią warunki wskazane w tych przepisach. Zdaniem organu rentowego, nie ma możliwości ponownego ustalenia prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a albo 50e tej ustawy, w sytuacji gdy wnioskodawca pobiera już emeryturę górniczą przyznaną na jednej z tych podstaw prawnych.

Sąd pierwszej instancji nie podzielił stanowiska organu rentowego, uznając, że skoro ubezpieczony spełnia przesłanki do przyznania prawa do emerytury górniczej w oparciu o inną podstawę prawną niż podstawa dotychczas przyznanego świadczenia, to jego odwołanie jest uzasadnione. W ocenie Sądu Okręgowego, odwołujący się spełniał ustawowe przesłanki przyznania prawa do emerytury górniczej określone w art. 50a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, czyli prawa do emerytury po osiągnięciu przypisanego danej grupie zawodowej (w tym przypadku górnikom) preferencyjnego wieku emerytalnego.

Na poparcie swojego stanowiska Sąd Okręgowy powołał się m.in. na pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w sprawie I UK 169/14 (wyrok z 17 grudnia 2014 r., LEX nr 1642866), zgodnie z którym obecny art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z FUS, będący odpowiednikiem dawnego art. 48 tej ustawy, statuuje własny, odrębny od art. 50a układ warunkujący nabycie uprawnień do emerytury górniczej, rezygnując z przesłanki wieku emerytalnego na rzecz dłuższego, bo 25-letniego stażu kwalifikowanej pracy górniczej.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach wniósł organ rentowy, podnosząc zarzut naruszenia art. 50a ustawy o emeryturach i rentach z FUS przez uznanie, że ubezpieczonemu może być przyznana emerytura górnicza na podstawie tego przepisu, mimo że jest już uprawiony do emerytury górniczej.

Sąd Apelacyjny w Katowicach, wyrokiem z 20 lipca 2018 r., oddalił apelację.

Sąd drugiej instancji stwierdził, że Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił zasadność żądań ubezpieczonego i słusznie uznał, że posiadane przez ubezpieczonego prawo do emerytury górniczej, przysługujące na podstawie art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z FUS, nie stoi na przeszkodzie nabyciu uprawnień do emerytury górniczej na podstawie art. 50a tej ustawy. Uzasadniając swoje stanowisko, Sąd drugiej instancji poprzestał na przywołaniu rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego (postanowienie z 2 marca 2017 r., I UZ 61/16, LEX nr 2284204), w którym przyjęto, że art. 50a i art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z FUS stanowią autonomiczne i odrębne względem siebie podstawy nabycia prawa do dwóch odrębnych emerytur górniczych. Pierwsza podstawa dotyczy emerytury górniczej w wieku obniżonym, która przysługuje po osiągnięciu wymaganego wieku i odpowiedniego stażu jakiegokolwiek pracy górniczej i równorzędnej. Druga podstawa dotyczy emerytury górniczej bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, która przysługuje, bez względu na wiek, po przepracowaniu 25 lat kwalifikowanej pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł organ rentowy, zaskarżając wyrok ten w całości. Skargę oparto na podstawie naruszenia prawa materialnego:

(-) art. 50a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej: ustawa emerytalna), przez niesłuszne przyjęcie, że ubezpieczony spełnił przesłanki do uzyskania prawa do emerytury określonej w art. 50a ustawy emerytalnej, podczas gdy z akt organu rentowego wynika, że ubezpieczony nie posiada okresu pracy górniczej wynoszącego co najmniej 25 lat, z uwagi na urlop górniczy w okresie od 1 lipca 2000 r. do 29 czerwca 2005 r.;

(-) art. 50c ustawy emerytalnej, przez niewłaściwe zastosowanie, tj. niesłuszne przyjęcie, że ubezpieczony udowodnił odpowiedni okres pracy górniczej, podczas gdy okres pracy górniczej dla ubezpieczonego wynosi mniej niż 25 lat, przy założeniu, że urlop górniczy nie jest uwzględniany jako okres pracy górniczej;

(-) art. 50e ustawy emerytalnej, przez niewłaściwe zastosowanie, tj. niesłuszne przyjęcie, że ubezpieczony nabył prawo do emerytury na podstawie tego przepisu, a w konsekwencji wykazał w sposób bezsporny spełnienie przesłanki do nabycia prawa do emerytury z art. 50a tej ustawy, w tym wymaganego okresu pracy górniczej, podczas gdy uprawnienie do emerytury górniczej ubezpieczony nabył na podstawie art. 48 ustawy o emeryturach i rentach z FUS od 6 lipca 2005 r. – w innym reżimie prawnym, który dopuszczał jako okres pracy górniczej m.in. okres urlopu górniczego.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez oddalenie odwołania oraz o przyznanie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

W ocenie organu rentowego, po uchyleniu z dniem 1 stycznia 2007 r. art. 48 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, nie ma podstaw prawnych do „ponownego” zaliczenia okresu urlopu górniczego, który został wcześniej uwzględniony przy ustaleniu górniczych uprawnień emerytalnych w stanie prawnym obowiązującym przed 1 stycznia 2007 r., w którym skorzystanie z równorzędnych z pracą górniczą okresów urlopu górniczego pozwalało nabyć górnikowi prawo do emerytury górniczej (art. 21 ust. 1-4 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych, Dz.U. Nr 162, poz. 1112) w związku z art. 45 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 (Dz.U. Nr 210, poz. 2037 ze zm.). Skoro prawo do emerytury z art. 50e (odpowiednika uchylonego art. 48) i prawo do emerytury z art. 50a są świadczeniami odrębnymi, to należy badać spełnienie przesłanek odrębnie dla każdego z tych świadczeń – na dzień złożenia wniosku. Staż pracy ubezpieczonego w sposób jednoznaczny wskazuje, że nie spełnia on przesłanek do nabycia prawa do emerytury z art. 50a ustawy emerytalnej, z uwagi na brak okresu pracy górniczej wymaganej przez ten przepis prawa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna okazała się uzasadniona i z tej przyczyny została uwzględniona.

1. Rozważania należy rozpocząć od stwierdzenia, że ubezpieczony nabył od 6 lipca 2005 r. emeryturę górniczą nie na podstawie art. 50e ustawy emerytalnej, lecz na podstawie uchylonego art. 48 tej ustawy. Ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1397) uchylono art. 48 i 49 ustawy emerytalnej i wprowadzono rozdział 3a nazwany „Emerytury górnicze”, obejmujący art. 50a-50f. Przepisy te weszły w życie 1 stycznia 2007 r. Ubezpieczony nabył zatem prawo do „pierwszej” emerytury górniczej na podstawie uchylonego art. 48 ustawy emerytalnej.

Przepis ten stanowił, że prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r., którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 i z zastrzeżeniem art. 49 (ust. 1). Do okresów pracy górniczej, o której mowa w ust. 1, zaliczało się także: 1) okresy niezdolności do pracy z tytułu wypadku przy pracy, wypadku w drodze do pracy lub z pracy albo z tytułu choroby zawodowej, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy albo świadczenie rehabilitacyjne, 2) inne niż wymienione w pkt 1 okresy niezdolności do pracy z powodu choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy w wymiarze do 35 dni w roku kalendarzowym – bezpośrednio poprzedzone pracą górniczą wykonywaną pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przypadające w czasie trwania stosunku pracy (ust. 2). Jednocześnie przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury na podstawie ust. 1 uwzględniało się również, w wymiarze do 5 lat, okres urlopu górniczego oraz okres świadczenia górniczego do 3 lat, o których mowa w art. 36 ust. 2.

Przytoczone przepisy pozwalają na stwierdzenie, że niewątpliwie przy ustalaniu przesłanek nabycia prawa do emerytury górniczej na podstawie uchylonego art. 48 ustawy emerytalnej można było zaliczyć ubezpieczonemu do okresów pracy górniczej okres urlopu górniczego w wymiarze 5 lat.

Odpowiednikiem uchylonego art. 48 ustawy emerytalnej jest obecnie obowiązujący – od 1 stycznia 2007 r. – art. 50e ustawy emerytalnej. Zgodnie z tym przepisem, prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom, którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem ust. 2 (ust. 1). Do okresów pracy górniczej, o której mowa w ust. 1, zalicza się także okresy: 1) niezdolności do pracy z tytułu wypadku przy pracy albo z tytułu choroby zawodowej, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy albo świadczenie rehabilitacyjne; 2) czasowego oddelegowania pracowników, o których mowa w art. 50c ust. 1 pkt 6, do zawodowego pogotowia ratowniczego w C. S.A. w B., w K. S.A. Oddział Jednostka Ratownictwa Górniczo-Hutniczego w L. lub w okręgowych stacjach ratownictwa górniczego - bezpośrednio poprzedzone pracą górniczą wykonywaną pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przypadające w czasie trwania stosunku pracy (ust. 2). Prawo do emerytury, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem, że pracownik nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa (ust. 3).

Mimo podobieństwa między uchylonym art. 48 i obecnie obowiązującym art. 50e ustawy emerytalnej (obydwa przepisy dotyczą przesłanek nabycia prawa do emerytury górniczej bez względu na wiek), wyraźnie widać też różnicę – art. 48 pozwalał na zaliczenie do stażu pracy górniczej okresu urlopu górniczego w wymiarze do 5 lat oraz okres świadczenia górniczego w wymiarze do 3 lat; takich możliwości nie przewiduje art. 50e. W porównaniu do emerytury górniczej bez względu na wiek określonej w uchylonym art. 48 zaostrożono warunki nabycia uprawnień emerytalnych z art. 50e, bowiem na podstawie obowiązujących przepisów do okresów pracy górniczej nie zalicza się już okresu niezdolności do pracy z tytułu wypadku w drodze do pracy lub z pracy, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy albo świadczenie rehabilitacyjne, innych okresów niezdolności do pracy z powodu choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną oraz okresu urlopu/świadczenia górniczego.

2. Ubezpieczony wystąpił w 2017 r. o ponowne ustalenie wysokości emerytury, z uwzględnieniem okresu zatrudnienia przez 30 miesięcy po nabyciu prawa do emerytury górniczej. Organ rentowy potraktował ten wniosek jako wniosek o stwierdzenie, że ubezpieczony spełnia warunki do nabycia emerytury górniczej na podstawie nowych (zmienionych poczynając od 1 stycznia 2007 r.) przepisów o emeryturach górniczych. Odmówił jednak stwierdzenia prawa do „kolejnej” emerytury górniczej, uznając, że prawo do emerytury górniczej można uzyskać tylko jeden raz, a to ubezpieczony uzyskał już w 2005 r.

Stanowisko organu rentowego w tej kwestii jest nieuzasadnione, co nie oznacza, że w konkretnym stanie faktycznym ubezpieczonemu przysługuje prawo do „nowej” albo „kolejnej” emerytury górniczej na podstawie art. 50a ustawy emerytalnej.

Przepis ten określa przesłanki nabycia emerytury górniczej w związku z ukończeniem wieku emerytalnego. Zgodnie z jego brzmieniem, górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki: 1) ukończył 55 lat życia; 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1; 3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 1). Wiek emerytalny wymagany od pracowników – mężczyzn mających co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat (ust. 2).

Ubezpieczony po ukończeniu 55 lat mógł się ubiegać o emeryturę na podstawie art. 55a ustawy emerytalnej, pod warunkiem spełnienia pozostałych – oprócz ukończenia wieku – przesłanek nabycia prawa do niej, w tym przede wszystkim okresu pracy górniczej wynoszącego łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1 ustawy emerytalnej. Do okresu pracy górniczej nie może być jednak obecnie wliczony okres urlopu górniczego. Jeżeli przy nabywaniu przez ubezpieczonego w 2005 r. prawa do emerytury górniczej na

podstawie uchylonego art. 48 ustawy emerytalnej został zaliczony okres urlopu górniczego (co w stanie prawnym obowiązującym w 2005 r. było dopuszczalne), to być może ubezpieczony nie ma stażu pracy górniczej w takim wymiarze, jaki jest wymagany przez obecnie obowiązujący art. 55a ustawy emerytalnej (który to przepis nie pozwala na wliczenie do okresu pracy górniczej okresu urlopu górniczego). Kwestia ta nie została zbadana przez Sąd Apelacyjny.

Sąd Apelacyjny nie rozważał, czy ubezpieczony spełnia wszystkie przesłanki pozwalające na nabycie prawa do emerytury na podstawie art. 50a ustawy emerytalnej. Skupił się jedynie na samej możliwości ubiegania się o emeryturę na podstawie art. 50a tej ustawy przez osobę, która miała już wcześniej ustalone prawo do emerytury bez względu na wiek. Prawdopodobnie przyjął *a priori*, że skoro ubezpieczony pobiera emeryturę górniczą przyznaną mu bez względu na wiek według dotychczasowych (uchylonych) przepisów, to spełnia warunki do nabycia prawa do emerytury na podstawie nowych (obecnie obowiązujących) przepisów. Założenie to okazała się jednak błędne.

Należy zaznaczyć, że art. 50a ustawy emerytalnej wymaga 25 pracy górniczej lub równorzędnej, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1. Natomiast uchylony art. 48 tej ustawy uzależniał przyznanie prawa do emerytury od co najmniej 25 letniego stażu pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Przesłanki te różnią się w dostrzegalny sposób.

3. Organ rentowy twierdzi w skardze kasacyjnej, że ubezpieczony nie posiada okresu pracy górniczej wynoszącego co najmniej 25 lat z uwagi na urlop górniczy w okresie od 1 lipca 2000 r. do 29 czerwca 2005 r. Gdyby ta okoliczność miała się potwierdzić, może to oznaczać, że ubezpieczony nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ustawy emerytalnej. Należy podkreślić, że sąd ubezpieczeń społecznych, rozpoznając sprawę dotyczącą prawa do emerytury lub renty, ma obowiązek zbadać z urzędu spełnianie przez ubezpieczonego wszystkich przesłanek (warunków) nabycia tego prawa, nawet jeżeli żadna ze stron postępowania nie podnosi kwestii np. wymaganego stażu ubezpieczeniowego.

Nie ma prawnych przeszkód, aby górnik, który uzyskał prawo do emerytury z art. 50e ustawy emerytalnej, wystąpił o przyznanie emerytury górniczej z art. 50a tej ustawy, gdyż przepisy te stanowią autonomiczne i odrębne względem siebie podstawy nabycia prawa do dwóch różnych emerytur górniczych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 marca 2017 r., I UZ 61/16, OSNP 2018 nr 6, poz. 83; wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2014 r., I UK 169/14, LEX nr 1642866).

W orzecznictwie przyjęto podobnie (w odniesieniu do emerytur „powszechnych” przysługujących na ogólnych zasadach), że nie ma przeszkód prawnych, żeby ubezpieczony pobierający emeryturę przyznaną mu w niższym wieku emerytalnym domagał się przyznania emerytury przysługującej na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej w normalnym (powszechnym) wieku emerytalnym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 20 stycznia 2005 r., I UK 120/04, OSNP 2005 nr 16, poz. 257). Ze względu na odmienne przesłanki nabycia prawa do obu tych świadczeń (emerytury wcześniejszej i kolejnej na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej) ZUS powinien wydać decyzję, opierając się na różnych przesłankach prawnych przysługujących ubezpieczonemu świadczeń emerytalnych, a następnie wypłacać świadczenie wyższe lub wybrane przez ubezpieczonego (art. 95 ust. 1 ustawy emerytalnej).

Podsumowując, wymaga stanowczego ustalenia, czy ubezpieczony spełnia wszystkie przesłanki do nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 50a ustawy emerytalnej. Naruszenie tego przepisu – przez brak odpowiednich ustaleń – stanowiło przyczynę uchylenia zaskarżonego wyroku.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. a o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 108 § 2 k.p.c.

[SOP]

(r.g.)